

**ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ НА
„ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР“ ЕАД ЗА 2022 Г. В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ЧЛ. 18, АЛ.1 ОТ НАРЕДБА № Е-РД-04-4 ОТ 14.07.2016 Г. НА МИНИСТЕРСТВО НА
ЕНЕРГЕТИКАТА**

В изпълнение разпоредбите на Наредба № Е-РД-04-4 от 14.07.2016 г. на Министерство на енергетиката в ЕСО ЕАД беше сформирана комисия от експерти на дружеството, която да разработи ключови критерии (показатели) за оптимизиране на разходите, съобразени със спецификата на дейността. Въз основа на избраните показатели и в изпълнение на чл. 16 ал. 3 от Наредбата беше приет План на за оптимизиране на разходите на дружеството. Документът включва ключови показатели, съобразени със спецификата на дейността, които да послужат за наблюдение и оценка на ефикасността с която се извършват определени разходи в дружеството. В изпълнение на чл. 18. ал.1 от Наредбата е изготвен настоящият отчет, който проследява и сравнява планираните и отчетени стойности на избраните показатели за 2022 г.

1. Индикатор за ефективност на разходите

Този показател отразява колко приходи е реализирало дружеството на всеки един лев разходи.

Този индикатор се изчислява по следната формула:

$$KEP = \frac{\text{Приходи}}{\text{Разходи}}, \text{ където:}$$

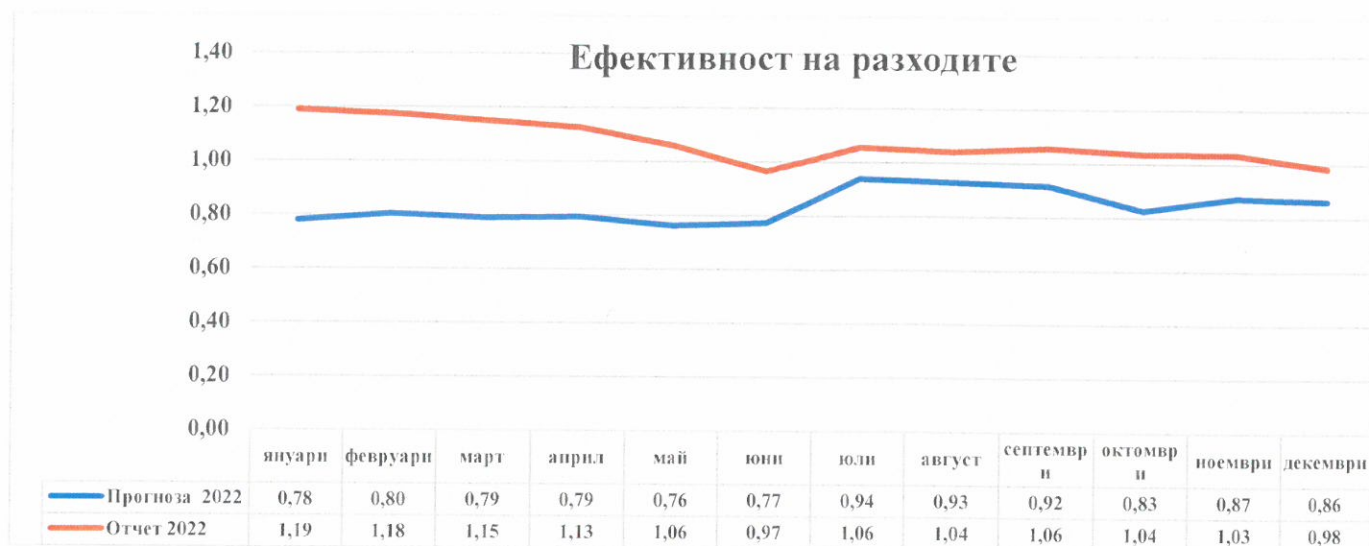
KEP – Коефициент на ефективност на разходите

Приходи – Приходите включват всички приходи от дейността на Дружеството, съгласно одитирания Годишен финансов отчет, приет от управителните органи на ЕСО ЕАД, хил.лв.;

Разходи - Разходите включват всички оперативни разходи и разходите за амортизация, съгласно одитирания Годишен финансов отчет, приет от управителните органи на ЕСО ЕАД, хил.лв.;

Финансовите разходи и приходи не се включват при изчисление на индикатора, тъй като в основната си част те представляват счетоводен запис на измененията в стойността на наличните парични средства на Дружеството, които са във валута, различна от лев, породени от флукуациите на валутните курсове. Тези приходи и разходи са изключени от изчислението на индикатора за оптимизация на разходите, тъй като са извън контрола на ЕСО ЕАД.

На графиката по-долу е показано изменението на показателя за ефективност по месеци за 2022 година.

От графиката е видно, че през цялата 2022 год., ЕСО ЕАД е отчетел по-добра от планираната ефективност на разходите. Постигнатите резултати са в пряка зависимост в много голяма степен от външни фактори, като потреблението и производството на електроенергия и решенията на КЕВР.

Отчетената ефективност на разходите общо за 2022 г. е в размер на 1,06 при планирана в размер на 0,85. Коефициентът за ефективността на разходите показва, че срещу 1 лв. разход дружеството получава приход от 1,06 лв., което представлява печалба от 0,06 лв. за периода януари – декември на 2022 г. За същия период на 2021 год. дружеството получава приход от 1,10 лв., което представлява печалба от 0,10 лв. за 2021 г.

Индикатор „Оптимизиране на разходите за доставки, строителство и услуги“

Чрез прилагане на разпоредбите на Закона за обществените поръчки и подзаконовите нормативни актове, ЕСО ЕАД осигурява изборът на изпълнител да бъде извършван по конкурентен и прозрачен начин. По този начин, Дружеството оптимизира планираните разходи за дейностите, които се предвижда да бъдат изпълнени от външни изпълнители.

Индикаторът показва доколко предвидените разходи за доставки, строителство и услуги са оптимизирани в резултат от провеждане на обществена поръчка, съгласно изискванията на Закона за обществените поръчки.

Индикатора се изчислява по следната формула:

$$OP_{\text{д.стр.усл.}} = \left[\left(\frac{D_{\text{д.стр.усл.}}}{OP_{\text{д.стр.усл.}}} \right) - 1 \right] * 100, \text{ където:}$$

OP_{д.стр.усл.} - Оптимизиране на разходите за доставки, строителство и услуги, %

D_{д.стр.усл.} - стойност на сключените договори за доставки, строителство и услуги за периода, хил.лв.

OP_{д.стр.усл.} - планирана стойност на обществените поръчки за доставка, строителство и услуги, за които има сключени договори за периода, хил.лв.

Изчисленият за 2022 г. индикатор е, както следва :

$$\left[\left(\frac{424\,092,34 \text{ хил. лв.}}{472\,396,96 \text{ хил. лв.}} \right) - 1 \right] * 100 = -10,23\%$$

За отчетната 2022 г. изчисленият индикатор „Оптимизиране на разходите за доставки, строителство и услуги“ е в размер на -10,23%. Дружеството е постигнало намаление на разходите за доставка, строителство и услуги с 48 304,62 хил.лв. на годишна база.

2. Индикатор „Ефективност на технологичните разходи по пренос на електрическа енергия“

Технологичните разходи по пренос през електропреносната мрежа, са един от ключовите разходи на ЕСО ЕАД. С цел оптимизиране на технологичните разходи, Комисията за енергийно и водно регулиране ежегодно при определяне на цената за пренос през електропреносната мрежа определя процент на признати технологични разходи по пренос през електропреносната мрежа, като този процент е в размер на не по-висок от 2,31%.

Този индикатор се изчислява по следната формула:

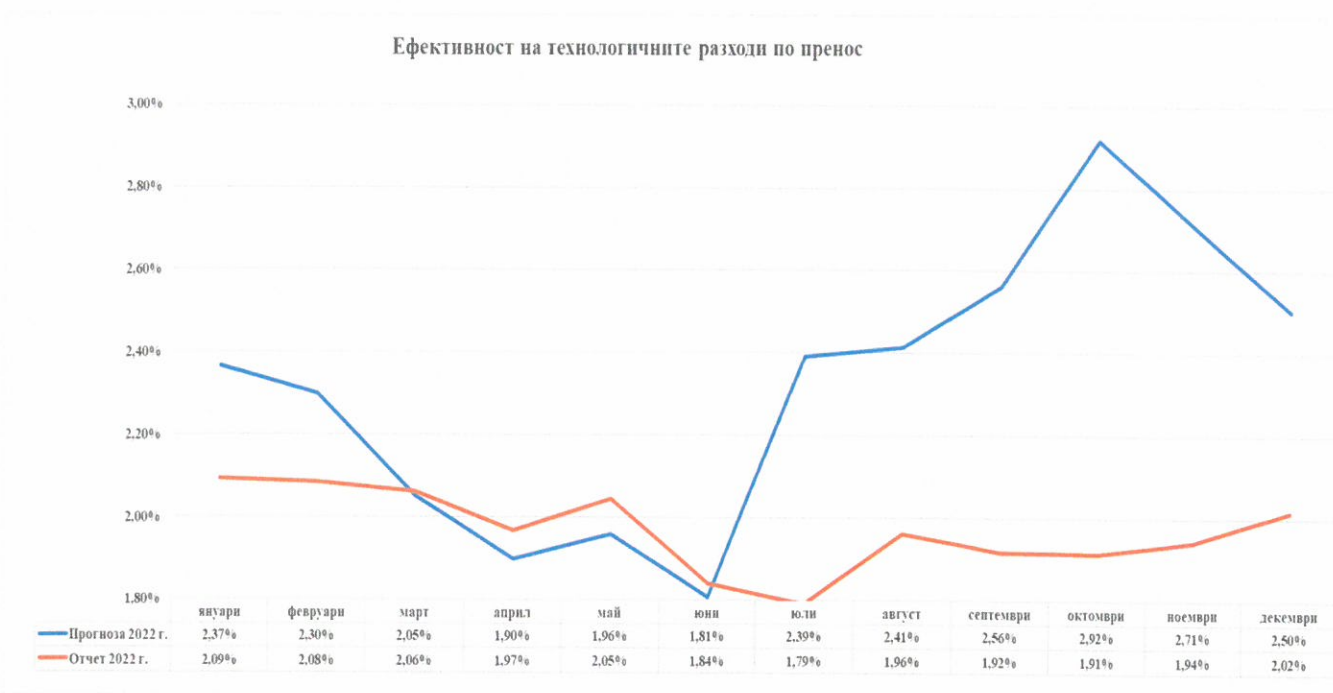
$$KE_{TP} = \frac{TP_{пр.мр.}}{EE_{пр.мр.}}, \text{ където:}$$

KE_{TP} – Коефициент на ефективност на технологичните разходи по пренос на електрическа енергия, %

TP_{пр.мр.} – енергия за технологични разходи по пренос на електрическа енергия, МВтч

EE_{пр.мр.} - общо произведена и постъпила електрическа енергия в електропреносната мрежа, МВтч

На графиката по-долу е показано изменението на този показател по месеци за 2022 г.

От графиката е видно, че ЕСО ЕАД в повечето месеци е постигнал по-ниски от планираните технологични разходи по пренос през електропреносната мрежа.

Отчетената ефективност на технологичните разходи по пренос на електрическа енергия общо за 2022 г. е в размер на 1,98% при планирана в размер на 2,31%, което показва намаление на количествата закупена електрическа енергия за покриване на технологичните разходи по преноса.

3. Заключение

Основните приоритети в дейността на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД) и през 2022 г. бяха насочени към изпълнение на задълженията, за осигуряване на оперативната надеждност на електроенергийната система по отношение на баланса на мощности и на адекватността на мрежата. С оглед изпълнение на тези си задължения, в дружеството бяха направени прогнози за потреблението и за необходимите генериращи мощности за неговото покриване в страната и в Региона в съответствие с изискванията за надеждна работа на системата.

През финансовата 2022 г. ЕСО ЕАД изпълни и лицензионното си задължение да извършва дейността си при минимални и икономически обосновани разходи с тенденция за тяхното намаляване с цел сигурен, непрекъснат и ефективен пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа.

В заключение следва да се отбележи, че финансовото състояние на дружеството зависи в голяма степен от външни фактори, като потреблението и производството на електроенергия, пазарните нива на цената на електрическата енергия, решенията на КЕВР, както и от последните изменения в Закона за енергетиката.